

Bibliographic Data

Author	ဇော်ဂျီ	Zawgyi	Jo' gi	Art. ZG0012
Article Title	မြန်မာ ရာမနိဒါန်း (Introduction to Myanmar Ramayana) Mran'ma Ra ma ni dhan`"			
Title (Book/Serial)	ဆရာဇော်ဂျီ စာပေငါးချုပ် ၊ အတွဲ ၁ Collected Works of Saya Zawgyi, Vol. 1			
Issue and Volume				
Edition				
Place/ Publisher	Union of Myanmar Literary and Journalist Organization			
Distributor				
Ed. Date	1993			
Pagination	p. 98 - 104			
Annotation	Introducing the Myanmar versions of the Ramayana, three versions in poetry, three in prose and three dramatic versions.			
Subject Terms	1. Myanmar Ramayana 2. Ramayana			
Key Words				

မြန်မာရာမနိဒါန်း

မြန်မာရာမဟုဆိုရာတွင်ရှေးခေတ်အိန္ဒိယ ရာမာယဏ ကဗျာကို မှီးလျက် မြန်မာတို့၏ ဥာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြန်မာတို့၏ အကြိုက်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြန်မာတို့၏ စာရိတ္တအမြင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့မြေ ၌ မြန်မာပညာရှင်တို့ ရေးခဲ့ကြသော ရာမ စာပေကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရ သော် မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန်ဖြင့် မြန်မာ ပြည်၌ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ရေးခဲ့ကြသော ရာမ ကဗျာ၊ ရာမကေားပြေ၊ ရာမပြဇာတ် တို့ကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

ဤတွင် ရှေးခေတ် အိန္ဒိယ ရာမာယဏ သက္ကတဘာသာကဗျာ အကြောင်းကို မှီး စဉ်းမျှ သိထားလျှင် ကောင်းပါသည်။ ဤ စာတမ်း၌ အချက်လေးချက် လောက်ကိုသာ ဖော်ပြလိုသည်။

တစ်အချက်မှာ-ရာမာယဏ သက္ကတ ဘာသာကဗျာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ခေတ် အကြောင်းဖြစ်သည်။ ရာမာယဏ ကဗျာကို ဝါလမိကီ ရသေ့က စတင် ရေးခဲ့သည်ဟု အိန္ဒိယပညာရှင်များ လက်ခံခဲ့ကြသည်။ ထို ကဗျာတွင် မူလနှင့် ဆင့်ပွား နှစ်မျိုးရှိသည်။ မူလကဗျာကို ဘီစီ ခြောက်ရာစုနှင့် ဘီစီ သုံး ရာစု ကာလအတွင်း၌ ရေးခဲ့တန်ရာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဆင့်ပွားကဗျာသည် မူလကဗျာ ကိုမှီးလျက် အေဒီ တစ်ရာစုနှင့် အေဒီ သုံး ရာစု ကာလအတွင်း၌ (ဂ) မြတ်စွာဘုရား

ယခု စာ တမ်း သည် ၁၉၇၁၊ ဩဂုတ်လထုတ်ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြပါရှိ ခဲ့သော “မြန်မာရာမ နိဒါန်း” ဆောင်းပါးကို ဆရာဖော်ဂျီ က အသစ်တစ်ဖန် ပြန်လည်ပြုပြင် ပွမ်းပံ့ဖြည့်စွက်ပြီး ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီး၏ တစ်သက် တာ စုဆောင်း သုတေသန ပြုထား ချက်များဖြစ်ပါ၏။

စာတည်းအဖွဲ့

ပဒိုနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပြီးသည့်နောက် အနှစ် ခြောက်ရာနှင့် အနှစ်ရှစ်ရာလောက် ကာလ အတွင်း၌ ရှေးခေတ် အိန္ဒိယ မြောက်ပိုင်း၌ ပေါ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။

နှစ်အချက်မှာ-ဝါလမိကီ၏ရာမာယဏ သက္ကတဘာသာကဗျာအကြောင်းဖြစ်သည်။ ထိုကဗျာတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ စာပေဆိုရာ ၅၅၀ နိပါတ်ထွက် ဒသရဋ္ဌဇာတက၌ လာ သော ရာမအကြောင်းကို ဝါလမိကီ ကြား နာ မှတ်သားခဲ့သော ပုံပြင်များနှင့်စပ်စပ် ဖွဲ့စည်းထားသော သဘောပါသည်ဟုယူကြ သည်။ မူလ ရာမာယဏတွင် အယုဒ္ဓယပိုင်း၊ ထို့နောက် အရညပိုင်း၊ ထို့နောက် ကိသာ ကိန္နပိုင်း၊ ထို့နောက် သုန္ဒရပိုင်း၊ နောက် ဆုံး ယုဒပိုင်းဟု အပိုင်းငါးပိုင်းသာပါသည်

ဟု ဆိုကြပါသည်။ ဝါလမိကိ လွန်ပြီးသည့် နောက် မူလရာမာယဏကဗျာကို ရှေးခေတ် အိန္ဒိယ မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်း တို့၌ အိန္ဒိယ သာချင်းသည်တို့က နှစ်ပေါင်းများစွာ လှည့်လည် သီဆိုခဲ့ကြသည်ဖြစ်ရာ ထို သာချင်းသည်တို့ ရောက်ရာဒေသများမှ ဒေသန္တရ အကြိုက် စရိုက်တို့ ရောဝင်လာ၍ ကဗျာ၏ အစအဦးတွင် မာလပိုင်းဟု အပိုင်းသစ် တစ်ပိုင်း တိုးလာသည်ဟုဆိုသည်။ ထို့ပြင် ဇာတ်ကွက် အသစ်အသစ်တို့လည်း တိုးပွားလာကြသည်ဟု ဆိုကြသည်။

ထို့ပြင် ဘီစီ တစ်ရာစုမှစ၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံ တွင် ဗိဿနိုးကိုးကွယ်သူတို့သည်ရာမာယဏ ထဲက ရာမကို နှစ်သက်လေးစားလာကြရာ ရာမမင်းကို ဗိဿနိုး၏ အဝထာရ ကိုယ်ပွားတော် (ဗိဿနိုးနတ်ကြီး သက်ဆင်းဝင်စား အပူဇော်ခံရာဖြစ်သော သဘော) အဖြစ်ကိုးကွယ်လာကြသည်ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် အေဒီ တစ်ရာစုနှင့်အေဒီသုံးရာစု ကာလအတွင်းတွင် အမြတ်တနိုး အကိုးအကွယ် ခံလာ ရသည် လည်း ဖြစ်၍ အပိုင်းခြောက်ပိုင်း ပါလာ သည်လည်း ဖြစ်သော ဆင့်ပွားရာမာယဏ ဖြစ်ပေါ် လာရသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

ထို့နောက် မြောက်ပိုင်းပါ ဆင့်ပွားရာမာယဏကဗျာ၌ ဥတ္တရပိုင်းဟုခေါ်သော အပိုင်းသစ် တစ်ခုကို နိဂုံးအဖြစ်ထည့်သွင်း လာကြပြန်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ အေဒီရှစ်ရာစုတွင် ဆရာဘဝဘုတ်၏ “ဥတ္တရရာမ စရိတ”ဟု ခေါ်သော သက္ကတ ဘာသာ ရေးလုံးချင်းပြဇာတ်တစ်ပုဒ် ပေါ်လာသောကြောင့်ဆိုကြခြင်းဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် မူလ အပိုင်း ငါးပိုင်းပါ စာဘဝမှ မြောက်ပိုင်းပါ စာဘဝသို့ ရောက်လာ ပြီး သည့်နောက် နောက်ထပ် အပိုင်းသစ် တစ်ပိုင်း တိုးလာ၍ခုနစ်ပိုင်းပါ ရာမာယဏဖြစ် ပေါ်လာသည်ဟုနိုင်ပါသည်။ မှတ်အပ်သော အချက်တစ်ချက်သည် ယင်းခုနစ်ပိုင်းအနက်

ဥတ္တရပိုင်းကို ဝါလမိကိ၏ လက်ရာ မဟုတ်ဟု ယူကြသော အချက်ဖြစ်သည်။

ဤစာတမ်းတွင် မာလပိုင်းမှ ယုဒ္ဓပိုင်း အထိပါသော ဝါလမိကိ၏ မြောက်ပိုင်းပါ ရာမာယဏ သက္ကတ ကဗျာပါ ဇာတ် လမ်း အချုပ်ကို ရှေးဦးစွာသို့ အုပ်သဖြင့် ဖော်ပြလိုပါသည်။ အရိုးခံကို သိထားလျှင် ယုတ်စွာ အဆုံး မြန်မာ ရာမ စာပေတို့၌ မည်ကဲ့သို့သော ဖြည့်ချက်၊ ပြုပြင်ချက်၊ နုတ်ပယ်ချက်တို့ ပါရှိနေသည်ကို သိခွင့်ရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ (ငါ) မြန်မာ့အကြိုက်၊ မြန်မာ့ဥဿု၊ မြန်မာ့ စာရိတ္တ အမြင်တို့ကို ချိန်ဆခွင့်ရနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က)

ပထမပိုင်း ဖြစ်သော မာ လ ပိုင်း တွင် အယုဒ္ဓယ ဖြည့်ရှင် ဒသရဋ္ဌမင်းသည် သား ဆုရလိုသောကြောင့် ယစ်ပူဇော်ပုံ။

ထိုအချိန်တွင် ဒသဂီရိ (ရာဝဏ) သည် မိမိ၏ ဣဒ္ဓိပါဒ် အားကိုးဖြင့် ဆိုးသွမ်း နေကြောင်းကို နတ်ဒေဝါနှင့် ရသေ့ တို့က မြဟောအားတိုင်ကြားကြပုံ။

ထိုအခိုက် ဗိဿနိုးနတ်သည် လူ့ပြည်သို့ ဖိမိသွား၍ ဒသဂီရိကို နှိမ်နင်းမည်ဟုကတိ ပြုပုံ။

ထိုနောက်မိမိကိုယ်ကို လေးစုပြု၍ဒသရဋ္ဌမင်းကိုခမည်းတော်အမည် ရွေးချယ်ပုံ။

ထိုအခါ ယဇ်ပူဇော်သော ဒသရဋ္ဌမင်း ထံသို့ပယဿနို့ယာဂ ရောက်လာပုံ။

မိဖုရားသုံးပါးက နို့ယာဂကိုခွဲဝဲကြပုံ။

ထို့နောက် ကောသလ္လာ မိဖုရား၌ ရာမသည် လည်းကောင်း။

ကေကေယိ မိဖုရား၌ ဘရတသည်လည်း ကောင်း။

သုမိတ္တ မိဖုရား၌ လက္ခဏာနှင့်သတ္တရူပစ
တို့သည်လည်းကောင်း ဇွားမြင်လာကြပုံ၊

မြဟ္တာ၏ စတောင်းပန်ချက်အရ အခြား
ဧသာ နတ်တို့သည် ကိဿင်္ဂီ၌ပြည်တွင်
ဧဗျာန်အဖြစ် ဖွားမြင်လာကြပုံ၊

မင်းသား ညီနောင် လေးဦး၊ အရွယ်
ဧရာဂလာ ကြသော အခါ တစ် နေ့ သ ၌
ဝံသဝမိတ္တ ရသေ့သည် ဒသရဋ္ဌမင်း တံသို့
လာ၍ ကျောင်းသင်ခန်းသို့ လာရောက် ဖျက်
ဆီးတတ်ကြသော ဘီလူးတို့ကို နှိမ်နင်းပေး
ရန် အကူအညီ တောင်းလာပုံ၊

ရာမနှင့် လက္ခဏာတို့ လိုက်သွား၍ ဘီလူး
တို့ကို နှိမ်နင်းပုံ၊

တို့နောက် ရသေ့သည် ရာမ၊ လက္ခဏာ
တို့နှင့် အတူ မိတ္ထီလာ ပြည် သို့ မိတ္ထီလာ
ပြည်၌ ဇနက မင်းကြီး၏ လေးတော်ကို
အကြည်အရှု သွားကြပုံ၊

ရာမ မင်းသားသည် မိုလပ် အလယ်တွင်
လေးတော်ကို ထက်ပိုင်းကျိုးအောင်တင်နိုင်၊
ပစ်နိုင်ပုံ၊

ဇနက၏ သမီးတော်၏ သံသေဒဇဖွား
သီတာဒေဝီကို ရပြီးသည့်နောက် ကျန် ညီ
နှစ်ပါးပါ ရောက်လာ၍ မိတ္ထီလာ၌ အားလုံး
လက်ထပ်ကြပုံ၊

အယုဒ္ဓယပြည်သို့ အပြန်တွင် ပရသျှ၊
(ပသျှား) ရာမကို တောင်နိုင်ပုံ၊ အယုဒ္ဓယ
သို့ ရောက်ကြပုံတို့ကို ဖွဲ့ဆိုထားသည်။

(၁)

ဒုတိယပိုင်း ဖြစ်သော အယုဒ္ဓယပိုင်းတွင်
ကေကေယိမိဖုရားက သူ့ သားတော် ဘရတ
အား အိမ်ရှေ့ နှင်းရန် ကြိုးကြံပုံ၊

မိဖုရား၏ အကြံ အောင်သဖြင့် ရာမ
မင်းသားသည် ၁၄-နှစ် ကာလ အတွက်
ပြည်ရှင်ခံရပုံ၊

ထိုအခါ ရာမသာမက သီတာနှင့်လက္ခဏ
တို့ပါ အယုဒ္ဓယမှ ထွက်ကြပုံ၊

ဒသရဋ္ဌမင်းသည် ရာမတို့ကြောင့် နှလုံး
ကွဲ၍ နတ်ရွာစံသောအခါ ဘရတ သည်
နောင်တော် ရာမကို လိုက်၍ ခေါ်သော်
လည်း ရာမမင်းသား မလိုက်ဘဲ ခြေနင်းကို
သာ ဘရတအား ပေးလိုက်ပုံ၊

တို့နောက် ရာမတို့ ဒန္တက (မှော်ရုံ)
တောသို့ ဝင်ကြပုံတို့ကို ဖွဲ့ဆိုထားသည်။

(ဂ)

တတိယပိုင်းဖြစ်သော အရညပိုင်းတွင်
ဒန္တကတော၌ ရာမတို့ ဆယ်နှစ်ခန့် နေထိုင်
ပြီးနောက် ပဉ္စဝတီအရပ်သို့ အသွားတွင်
ဇောယု အမည်ရှိသော ငှက်နှင့်တွေ့ပုံ၊

ပဉ္စဝတီအရပ်၌ နေထိုင်ကြစဉ် သုပ္ပနခ
ဘီလူးမလာ၍ နေ့နှင့်ယုက်သဖြင့် ဘီလူးမ၏
နား၊ နှာဖျားတို့ကိုဖြတ်၍ လွတ်လိုက်ပုံ၊

သုပ္ပနခသည် မောင်ဖြစ်သော ခရန္တ
ဒုသန (ဒုသ) တို့ကို တိုင်ရာ ခရန္တနှင့် ဒုသနတို့
က ရန်မူကြသဖြင့် ရာမက လေးဖြင့် ခွင်းရ
ပုံ၊

ထိုအခါ သုပ္ပနခသည် ဒသဂီရိတံသို့ သွား
၍ တိုင်ရာ ဒသဂီရိသည် မရိဆ ဘီလူးကို
ခေါ်၍ မယ်သီတာကိုခိုးရန် တိုင်ပင်ပြီး
နောက် မရိဆက ရွှေသမင်ယောင်ဆောင်၍
ရာမကို အရပ်တစ်ပါးသို့ သွေးဆောင် ခေါ်
ယူသွားပုံ၊

မရိဆ၏ အော်သံကို ကြားရသဖြင့်
လက္ခဏာသည် ရာမနောက်သို့ လိုက်ရပုံ၊

ထိုအခါ ဒသဂီရိသည် ရသေ့ ယောင်
ဆောင်၍ သီတာကို ခိုးပုံ၊

လမ်းတွင် ဇောယုက ဝင်၍တားရာ
ဇောယု၏ အတောင်နှစ်ဘက်ကို ရုတ်ဖြတ်ပုံ၊

ထို့နောက် သီတာကို လင်္ကာဒီပကျွန်း သို့ ခေါ်သွားပုံ၊

သစ်ပင်တစ်ပင် ပေါ်တွင် မျောက် ငါး ကောင်ကိုမြင်သောအခါ ခြံပင်၌လည်ဆွဲ လက်ဝတ် ရတနာ တို့ကို မယ်သီတာက လေယာဉ်ပေါ်မှ မြေသို့ ပစ်ချခဲ့ပုံ၊

ရာမနှင့် လက္ခဏ တွေကြံပြီးနောက် ဇရာယုထံမှ မယ်သီတာ သတင်းကိုကြားသိ ကြပုံ၊

သီတာကိုအရှာထွက်ကြရာ ဂေါဒဝရိမြစ် သို့ ရောက်၍ ကမန္တဘီလူးကို နှိမ်ရပုံ၊

ကမန္တဘီလူးက ရာမတို့ကို သုဂရိဝ (သုကြိတ်) မျောက်မင်း ရှိရာသို့ ညွှန်လိုက်ပုံ၊

ရာမတို့ ပပူရေအိုင်သို့ ရောက်လာပုံတို့ကို ဖွဲ့ဆိုထားသည်။

(ဃ)

စတုတ္ထပိုင်းဖြစ်သော ကိဿကိန္ဒပိုင်းတွင် ရာမတို့ ပပူအိုင်ကို ဖြတ်ကူးသောအခါ အစ်ကိုဗာလီက သူ့မယားကို အတင်းယူ၍ သူ့ကိုနှိပ်စက်သောကြောင့် တိမ်းရှောင်နေ ရသော သုဂရိဝသည် မိမိရပ်တည်ရာ မလယ တောင်မှနေ၍ ရာမ၊ လက္ခဏ ညီနောင်တို့ကို မြင်ရာ ခလနတ်မင်း၏သား ဟနုမန်မျောက် ကို လွှတ်၍ အစုံစမ်းခိုင်းပုံ၊

ဟနုမန်သည် ရာမတို့နှင့် တွေ့သောအခါ မေးမြန်း ပြောဆို ကြပြီး နောက် ရာမတို့ကို သုဂရိဝ ရှိရာသို့ ခေါ်လာ၍ မဟာမိတ် ဖြစ် ကြပုံ၊

သုဂရိဝက သီတာတို့ ဘီလူးတစ်ဦး ဆောင်ယူ သွားကြောင်း ပြော၍ သီတာ ထားပစ်ခဲ့သော အပေါ်ရုံ အဝတ်နှင့် လက် ကောက်၊ နားတောင်း၊ ခြေဆွဲချို့တို့ကို ပြပုံ၊

သီတာ၏ပစ္စည်းကို ရာမကလက္ခဏအား ပြရာ လက္ခဏက မိမိသည် မရီးတော်၏

ခြေအထက် မော်၍ မလူးဘူးသဖြင့် အပေါ်၌ အဝတ်နှင့် လက်ကောက်၊ နားတောင်းတို့ သည် မရီးတော်၏ ပစ္စည်း ဟုတ်၊ မဟုတ် မသိပါကြောင်း၊ ခြေဆွဲချို့တို့ သည် ကား မရီးတော်၏ ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်းလျှောက်ပုံ၊

ဗာလီကို ရာမက လေးဖြင့် ခွင်းပုံ၊

ဗာလီ သေသောအခါ သုဂရိဝသည် ကိဿကိန္ဒာ ထီးနန်းကိုလည်း ရ၍ မိမိ၏ မိဖုရား တာရာကိုလည်း ပြန်ရပုံ၊

ဗာလီ၏သား အင်္ဂဒ (အောင်ကွတ်) အား အိမ်ရှေ့အရာ နှင်းပုံ၊

ထို့နောက် မျောက်တစ်ဖွဲ့၍ သီတာကို အရပ်လေးမျက်နှာ၌ ရှာကြပုံ၊

သမ္မာတိဝဂ်နှင့် တွေ့ကြ၍ သမ္မာတိဝဂ် က သီတာကို ဒသဂီရိက ခိုးသွားကြောင်း၊ ယခု လင်္ကာဒီပကျွန်း၌ ရှိနေကြောင်း ပြော ပြပုံ၊

ဇာမ္ဗဝန် (ဇမ္ဗုမန်) က ဟနုမန်အား လင်္ကာဒီပကျွန်းသို့ အခုန်ခိုင်းပုံတို့ကို ဖွဲ့ဆို သည်။

(င)

ပဉ္စမပိုင်းဖြစ်သော သုန္ဒရပိုင်းတွင် ဟနုမန် ခုန်သဖြင့် လင်္ကာဒီပသို့ ရောက်၍ ဒသဂီရိ၏ နန်းတော်၌ သီတာကို လိုက်ရှာပုံ၊

နောက်ဆုံးတွင် အသောက (သော်က) ဥယျာဉ်တွင် သီတာကိုမြင်ပုံ၊

ဒသဂီရိက သုံးခွန်းသော စကား လာ ပြောရာ သီတာက ငြင်းလိုက်ပုံ၊

ဒသဂီရိ ပြန်သောအခါ ဟနုမန်သည် ပုန်းကွယ်ရာမှ ထွက်လာ၍ အကြောင်းစုံ ပြောပြီးသောအခါ ရာမအမည် ပါသော လက်စွပ်ကို သက်သေအဖြစ် တင်ပြပုံ၊

သီတာက မိမိကို တစ်လမကုန်မီ လာ ခရောက် ခေါ်ယူပါမည့် အကြောင်း ဟနုမန် ကို မှာ၍ သက်သေအဖြစ်ဖြင့် မဏိရတနာကို အပ်နှင်းလိုက်ပုံ။

ထို့နောက် ဟနုမန်သည်ဒသဂိရအမုက် ထွက်အောင် အသောက ဥယျာဉ်ကို ဖျက်ဆီး၍ အစောင့် ဘီလူးမတို့ကို ရန်ရှာပုံ။

ဒသဂိရိကြားသောအခါ ကိန်ကရဘီလူးကို လွှတ်၍ ဟနုမန်ကို အစမ်းခိုင်းပုံ။

ထို့နောက် ဒသဂိရိ၏ သားတော် အိန္ဒြိတ်(အိန္ဒြိတ)ကိုယ်တိုင်ချီတက်၍လေးတွင်မြဲတွာမြားကိုထည့်၍ဟနုမန်ကိုပစ်ဖမ်းပုံ။

ဟနုမန်ကိုအသတ်ခိုင်းရာဒသဂိရိညီတော် ဗိဘိဿန (ဗိဘိဇန) က တားပုံ။

ဒသဂိရိကဟနုမန်၏အမြီးကိုမီးအရှို့ ခိုင်းသဖြင့် အဝတ်ပတ်၍ မီးရှို့ပုံ။

ဟနုမန်သည် တစ်အိမ်မှ တစ်အိမ် သို့ ကူးသန်း ခုန်လွှားသဖြင့် မိကျား၍ လင်္ကာမြို့စီးလောင်ပုံ။

ထို့နောက်ဟနုမန်သည် ရာမတို့ရှိ ရာကိုဿကိန္ဒသို့ ပြန်ရောက်၍ ရာမအား အလုံးစုံ လျှောက်ထားပုံတို့ကို ခွဲဆိုသည်။

(၈)

ဆဋ္ဌမပိုင်းဖြစ်သော ယုဒ္ဓပိုင်းတွင် ရာမ၏ မျောက်စစ်သည်တို့သည် သမုဒ္ဓရာတမ်းခြေသို့ ချီတက်ကြပုံ။

လင်္ကာဒိပကျွန်းတွင်ဒသဂိရိသည် ညီလာခံ၌ စစ်ထိုးသင့် မသင့် တိုင်ပင်ရာ ညီတော် ဗိဘိဿနကသီတာကိုရာမမင်းသားအားပြန်အပ်ရန် လျှောက် တင်သဖြင့် ဗိဘိဿန အနှင်ခံရ၍ ဗိဘိဿန ရာမဘက်သို့ ဝင်လာပုံ။

ရာမသည်သမုဒ္ဓရာ ရေပြင်ကို လေးဖြန့် ငြိမ်းခြောက်သဖြင့် သမုဒ္ဓရာစောင့်နတ် ပေါ်လာ၍ ကျောက်တန်းဆည်ရန် ရာမအား လျှောက်ထားပုံ။

မျောက်ခိုလှမ်းတစ်ဦး ဖြစ်သော နုလလည် ကျောက်တန်းဆည်ပုံ။

ပြီးသောအခါ ရာမတို့သည် မျောက်စစ်သည်တို့နှင့် လင်္ကာဒိပဘက်သို့ကူး၍မြို့အနီး၌ စစ်စခန်းချရပ်နေပုံ။

ရာမသည် ရှေးဦးစွာ အင်္ဂါကို သံအဖြစ် ဒသဂိရိထံသို့ စေလွှတ်၍ သီတာကို မအပ်လျှင် စစ်ထိုးအံ့ဟု အပြောခိုင်းပုံ။

ဒသဂိရိအမုက်ထွက်ရာအင်္ဂါနှင့်ဘီလူးတို့ တိုက်ကြပုံ။

ထို့နောက် သားတော် အိန္ဒြိတသည် မြို့မှထွက်၍ ရာမနှင့် လက္ခဏာဆီသို့ နဂါးပတ် ကျော့ကွင်း လွှတ်ရာ ရာမနှင့်လက္ခဏာတို့ကျော့ကွင်း၌ အမိခံရပုံ။

ဂဠုန် ရောက်လာသဖြင့် ရာမတို့ ကျော့ကွင်းမှလွတ်မြောက်ကြရပုံ။

ဒသဂိရိ၏ ညီတော် ကုမ္မကဏ္ဍလေးဖြင့် အခွင်းခံရပုံ။

ထွက်တိုက် ရန် အိန္ဒြိတ သည် ယဇပူဇော်ပွဲကြီး ကျင်းပရာ လက္ခဏာနှင့် ဗိဘိဿနတို့ တိုက်ဖျက်သဖြင့် အိန္ဒြိတ ကျဆုံးပုံ။

ထို့နောက်ဒသဂိရိကိုယ်တိုင် ထွက်တိုက်ရာ လက္ခဏာ မူးမေ့သွားသဖြင့် ဟနုမန်က ဆေးမြစ်အရှာထွက်ပုံ။

ဆေးမြစ်ရှိသော တောင် အထွတ်ကို ဖွဲ့၍ ပခုံး၌ ထမ်းယူလာပုံ။

လက္ခဏာ၏အနာပျောက်ကင်းပြီးနောက် စစ်တစ်ပွဲ တိုက်ပြန်ရာ ရာမ၏ လေးချက်ဖြင့် ဒသဂိရိ ကျဆုံးပုံ။

ဗိဘိဿနကို လင်္ကာဒိပ ကျွန်း၌ ရာမက နန်းတင်ပုံ။

ဗိဘိဿနသည် သီတာကို ရာမ အား ဆက်သပုံ။

ရာမက သီတာကိုမယုံကြည်ဟု ဆိုသဖြင့် သီတာသည် မတ်တော် လက္ခဏာအား မီးအပုံ ခိုင်းပြီးနောက် သစ္စာပြု၍ မီးပုံ၌ ဆင်းပြပုံ။

မီးနတ်သားပေါ်လာ၍သီတာကိုချီလျက် ရာမအား ဆက်သပုံ။

ထိုအခါ ခမည်းတော်ဖြစ်ခဲ့သောဒသရဋ္ဌနတ်မင်းသည် မိမိ၏ ဘုံမိမာန်မှဆင်း၍ ဒသဂီရိကို အောင်နိုင်သော ရာမနှင့် သီတာ၊ လက္ခဏာတို့အား ကောင်းချီးပေး၍ ပြန်ကြွသွားပုံ၊

ထိုနောက် သိကြားမင်း ဆင်းလာ၍ ကောင်းချီးပေးပုံ၊

စစ်မြေ၌ ကျဆုံးခဲ့ ကြသော ဇေယျာန်အပေါင်းသည် သိကြားမင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့် အသက်ပြန်ရှင်လာကြပုံ၊

ထိုနောက် ရာမတို့ အယုဒ္ဓယသို့ အပြန်တွင် နောင်တော် ရာမကို အခေါ်လာသော ညီတော် ဘရတနှင့်တွေ့ပုံ၊

ရာမသည် အယုဒ္ဓယပြည်ရှင် မင်းအဖြစ်ကို ခံယူပြီးနောက် မိဘိသျှန၊ သုဂဗ္ဗိဝ၊ ဟနုမန်၊ ဇာမ္ဗန်နှင့်ဇေယျာန်အပေါင်းကို ချီးမြှင့်ပုံတို့ကို ဖွဲ့ဆို၍ ရာမာယဏကဗျာကို နိဂုံးချုပ်ခဲ့သည်။

သုံးဆချက်မှာ— အေဒီ ၁၂ ရာစုမှစ၍ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား ပညာရှင်တို့သည် မိမိတို့၏ ဒေသန္တရ အကြိတ်စရိုက်နှင့် အညီ ရာမာယဏကဗျာကို တိုင်းရင်းသားဘာသာတို့ဖြင့် သူတစ်မျိုးငါတစ်ဖုံ ရေးလာကြခြင်းဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားဘာသာရာမာယဏဆယ်မျိုး အနက် ၁၂ ရာစုတွင် ကလယ် (ဒေဝီလ) ဘာသာဖြင့် ရေးစေသော ကလယ်ပညာရှင် ကန်ဗန်၏ ကလယ်ရာမာယဏသည် လည်းကောင်း၊ ၁၃ ရာစုတွင် တေလဂူဘာသာဖြင့်ရေးစေသော တေလဂူပညာရှင် ရာဆုနတ်၏ ရာမာယဏ ဒွိပဒသည်လည်းကောင်း၊ ၁၆ ရာစုတွင် ဘင်္ဂါလီဘာသာဖြင့်ရေးစေသော ဘင်္ဂါလီပညာရှင် ကြိတ္တိဗာသ၏ ရာမာယဏသည် လည်းကောင်း၊ ၁၆ ရာစုတွင် ဟိန္ဒူပညာရှင် တုလသိဒတ်၏ ရာမစရိတမနသသည် လည်းကောင်း၊ ယခုတိုင် ထင်ရှားကြပါသည်။ အချို့သော ကဗျာများတွင် သက္ကမပိုင်း ဖြစ်သော ဥတ္တရပိုင်းကို ဆက်ထည့်ကြသည်။

ထိုဥတ္တရပိုင်းတွင် ဒသဂီရိကို အောင်နိုင်ခဲ့သော ရာမမင်းသည် အယုဒ္ဓယ၌နန်းစံစဉ် ပြည်သူအချို့၏ အတင်း စကားကြောင့် ပဋိသန္ဓေ အရင့်အမာရှိသော သီတာကို ဒန္တကတောသို့ နှင်ပုံ။

ဒန္တကတောတွင် ဝါလမိဂီ၏ ကျောင်းသင်္ခမ်း၌နေစဉ် သီတာ၌ လဝ (ဗလ) နှင့် ကုဿ (ကုသ) အမွှာညှိနှောင်ကိုစွားမြင်ပုံ၊ ခမည်းတော် ရာမမင်းနှင့် သားတော်နှစ်ပါးတို့တိုက်ကြပုံ။

သားတော်နှစ်ပါးက ဝါလမိဂီ စီကုံးသော ရာမယဏ ကဗျာကို အယုဒ္ဓယ၌လှည့်လည်၍ သီဆိုကြပုံ။

အကြောင်းစုံ သိလာသော အခါ ရာမမင်းသည် သီတာကိုအယုဒ္ဓယသို့ ပြန်ခေါ်ပုံ။ သီတာသည် အမိမဟာပထဝီ မြေကြီးသို့ ပြန်ကြပုံ။

ထို့နောက် သားတော်တို့အစား ထီးနန်းအပ်ပြီးနောက် ရာမမင်းသည် သရယု (သရဇုတ်) မြစ်သို့ဆင်း၍ ဘဝကူးပုံ တို့ကို ဖွဲ့ဆို ထားသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဇာတ်ကွက်အရာ၌လည်းကောင်း၊ ယူဆမှုအရာ၌ လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသား ဘာသာ ကဗျာအမျိုးမျိုးတွင် ရာမာယဏ သက္ကတ မူလကဗျာ မှာ ထပ်ဖြည့် ချက်၊ မွမ်းမံ ချက်တို့သည် ပို၍တိုးလာကြသည်ဟု သိရပြန်သည်။

လေးဆချက်မှာဝါလမိဂီ၏ ရာမာယဏသက္ကတ မူလကဗျာသည် အာရှတိုက်၌ ပြန့်ပွားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကဗျာသည် အေဒီ တစ်ရာစုလောက်မှစ၍ တရုတ်ပြည်၊ တိဗက်၊ ဘင်္ဂလားရှေ့၌၊ ဇဝါ (အင်ဒိုနီးရှား)၊ ကမ္ဘောဒီးယား (ခမာသို့မဟုတ် ကြမ်း)၊ ဗီယက်နမ် (စမ္မာ)၊ မာလာယု (မလေးရှား)၊ မြန်မာ၊ လင်းဇင်း (လော)၊ ယိုးဒယား (ထိုင်း) တို့သို့ ရောက်လာကြသည်ဟု သိရသည်။ စောစောပိုင်းတွင် သက္ကတ ဘာသာဖြင့် ရောက်လာ၍ နောက်

ပိုင်းတွင် အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား ဘာသာတို့ ဖြင့် ရောက်လာသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြန်မာဘာသာ အရေး အသားဖြင့် အစောဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ယနေ့ အထိသိရသော မြန်မာရာမသည် ဦးအောင် ဖြိုး၏ ရာမသာချင်းဖြစ်သည်။ ထိုသာချင်း ကို ဦးအောင်ဖြိုးသည် အင်းဝ ဆင်ဖြူရှင် မင်းတရားနတ်ရွာမမံပီ တစ်နှစ် အလိုဖြစ် သော မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၁၃၇ 'အေဒီ ၁၇၇၅' ခုနှစ်တွင်ရေးသည်ဟု ယူဆင်သည်။ ထိုသို့ယူခြင်းသည် အောက်ပါ အချက်များ ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဦး အောင် ဖြိုး ၏ ရာ မ သာ ချင်း၊ 'ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ ပေစု၊ ကဗျာ အထိ အ ဆုံး ရှိ သော ကိုး ကြောင်း ရေး ပေမူ။ ရန်ကုန်မြို့ နိုင်ငံတော် စာကြည့်တိုက် တွင် ထိုသာချင်း ရေးသော သက္ကရာဇ်နှင့် စပ်လျဉ်း ၍ ဦးအောင်ဖြိုးက ရာမမင်း အကြောင်းသည် ကျယ်ဝန်း လှကြောင်း၊ အကုန်အစင် ဆိုနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ချန်ရှိခြင်း၍ အသင့် အတန်သာ ဆိုမည်ဖြစ် ကြောင်း၊ နောင် လူတို့ သုံးစွဲ ကြိစည်နိုင် အောင် သုံးဆယ့်ခုနစ်ကို သက်သေညွှန်း၍ နိဒါန်းပြုမည်ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို "များစွာ တွက်ရေး အထွေထွေမှာ၊ ဥာဏ်နေများလှ၊ ဆိုစများလျှင်၊ မကုန်စင်မည်ကြောင့်၊ ဂုဏ် ထင်သည်မင်း၊ အသင့်အတန်၊ ချန်ခဲ့ခြင်းအံ့၊ မြော်တင်းများစွာ၊ ရှေးဆရာတို့၊ မြေချာ ဇမ္ဗူ၊ ကျန်းအငူတွင်၊ နောင်လူအမြီးလက်စွဲ သုံးဆောင်၊ ကြိရအောင်ဟု စာစောင်ပိုက် သွယ်၊ သုံးဆယ်အမြစ်၊ ခုနစ်အစွန်း၊ သက် သေညွှန်း၍ နိဒါန်းကြည်လင်" ဟု ရာမသာ ချင်း၌ ဆိုခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။

ဤတွင် "သုံးဆယ်အမြစ် ခုနစ်အစွန်း" ဟူသောစကားကို ဆင်ခြင်သင့်၍ ဆင်ခြင် ကြည့်ရာ၊ သာချင်း ရေးသော သက္ကရာဇ် ဆိုလိုသလော၊ သို့လော သို့လော သဘော မပေါက်နိုင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် ထို စကားမျိုးကို တစ်နေရာ၌ တွေ့ဖူးသလိုလို ရှိ သဖြင့် ဦးအောင်ဖြိုး၏ ကျန်စစ်သား ကြတ် ဖွင့် သာချင်းကို ပြန်၍ကြည့်မိသည်။ ထိုအခါ ထိုသာချင်း၏ ပထမအပိုင်း၌ပင် "အောင် သူဝဲတွင်၊ ရှုအောင်ငင်မည်၊ နားရှင်တော်မူ ကျိုက်ဆူကျော်ဟိုး၊ သုံးဆယ်ကလွန်၊ သက္က ချန်သည်၊ ခုနစ်မျိုးတွင်၊ ဥမျိုးဆက်ရာ၊ ဇဝင် စာကို၊ ပညာဇော်ထုတ်၊ ဆရာထက်ဆရာ၊ သာထက်သာအောင်၊ ပညာဂမ္ဘာ၊ ဥာဏ် ပလီနှင့်၊ စီကုံးလို့၊ လုပ်သောအခါ ငွေထုပ် ကို ရန်ရှာ နေကျစာ" ဟုတွေ့ရသည်။ ဤ စကောက်နုတ်ချက်တွင် ကျန်စစ်သား ကြတ် ဖွင့် သာချင်းကို သုံးဆယ့်ခုနစ် ခုနှစ်၌ စီကုံး ကြောင်း အဓိပ္ပာယ် ပေါက်နေ သည်မှာ အထင်အရှားဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ရာမ သာချင်း၌ပါသော သုံးဆယ့် အမြစ်၊ ခုနစ် အစွန်း ဟူသောစကားသည် ရာမသာချင်း၊ ရေးသော သက္ကရာဇ်နှင့်ပင် သက်ဆိုင်နိုင် သည် ယူစရာဖြစ်လာသည်။ ဦးအောင်ဖြိုး၏ အထုပ္ပတ္တိကို ထောက်လျှင်တစ်ထောင့် တစ် ရာ သုံးဆယ်ခုနစ်ခုနစ် '၁၁၃၇' ဟု ယူ သော် ရသင့်သည်ဟု ယူဆသည်။ ထိုယူဆ ချက်ကို ပယ်နိုင်သော အထောက် အထား၊ ပေါ်လာလျှင်တိုယူဆချက်ကို ပယ်ရမည်ဖြစ် သည်။ မပေါ်သေးလျှင်ကား လက်ခံထား သင့်သည်သာ၊ ထို့ကြောင့်ရာမသာချင်းကို ၁၁၃၇ ခုနှစ်၌ ရေးသည်ဟု ယူဆချင် ကြောင်း ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။